

Finanskomiteen
finans@stortinget.no

Revidert nasjonalbudsjett og endringer i statsbudsjettet for 2020

Det reviderte nasjonalbudsjettet for 2020 viser hvilken alvorlig situasjon norsk økonomi befinner seg i. Koronaepidemien har ført til dramatiske endringer i det norske samfunnet, med svært store samfunnsmessige og personlige omkostninger, og betydelig usikkerhet knyttet til de langsiktige virkningene.

Utslagene i arbeidsmarkedet er store. Den registrerte arbeidsledigheten anslås i RNB til å øke fra 2,2 pst. i 2019 til 5,9 pst. i 2020 på årsbasis.

Det er for innværende år budsjettet med om lag 56 000 tiltaksplasser. Nivået har sitt utgangspunkt i en helt annen ledighetssituasjon enn vi har nå. Etter forbundets syn må omfanget av tiltak økes. Tiltakene er særlig rettet inn mot grupper som også i en mer normal situasjon vil slite med å få arbeid. Disse vil møte enda større utfordringer i arbeidsmarkedet i dag, og dermed vil behovene for tiltak bli større. Dette gjelder både ordinære tiltaksplasser og plasser for dem med nedsatt arbeidsevne. Forbundet mener bevilgningen bør økes, slik at den gir rom for ytterligere 5 000 plasser i 2. halvår 2020.

Regjeringen foreslår å forlenge perioden for dagpenger under permittering ved at ingen permitterte som passerer 26 uker med dagpenger skal miste dagpengene fram til utgangen av oktober. Forslaget er nødvendig, men ikke tilstrekkelig. Vi må kunne tro at situasjonen på arbeidsmarkedet blir bedre utpå høsten enn nå, men vi vil nok ha et omfang på permitteringer som er langt større enn i en normalsituasjon. Og uten sikkerhet for at det etter oktober ikke fortsatt kan permitteres utover 26 uker, er vi bekymret for at mange bedrifter da vil velge oppsigelser framfor permitteringer. Det vil medføre tap av kompetanse for bedriftene, og gjøre situasjonen vanskeligere for arbeidstakere uten arbeid. Fellesforbundet mener at dagpengeperioden i den situasjonen vi er i må utvides til 52 uker. Da vil bedrifter og arbeidstakerne få økt forutsigbarhet noe lenger i en svært krevende situasjon på arbeidsmarkedet.

Vi må dessverre legge til grunn at svært mange arbeidstakere vil kunne gå lenge permitterte og ledige i 2020. Det vil medføre at svært mange av dem som kommer i arbeid neste år, ikke vil ha tjent opp feriepenger. Som kjent opparbeider arbeidstakere på dagpenger ikke lenger rett på ferietillegg. Dette er en urimelighet i dagens velferdssystem, og forsterkes i et arbeidsmarked vi nå opplever. Fellesforbundet mener Stortinget må vedta en lovendring, slik at opptjening av ferietillegg gjeninnføres for opptjeningsåret 2020.

Det er bra at dagpengegrunnlaget for inntekter opp til 300 000 kroner er hevet til 80 prosent, for permitterte og arbeidsledige etter 12. mars. Men med et klart svekket arbeidsmarked vil det være vanskeligere enn ellers å skaffe seg arbeid for alle dagpengemottakere. Vi mener derfor heving av dagpengesatsen også må gjelde for ledige eller permitterte før korona.

Det har vært omfattende bevilgninger til kompetansetiltak i krisepakken, nasjonalt og gjennom ekstra overføringer til fylkeskommunene. Stimuleringstiltak rettet mot bygg og industri vil gjøre det lettere å

beholde lærlinger i opplæring. Revidert budsjett bevilger 500 millioner til 5000 ekstra studieplasser, hvorav 1000 til fagskolene. Kombinert med oppskaleringen av bransjeprogrammene, betyr det en betydelig satsing på fagskolesektoren. Forlenget permitteringstid vil gi flere mulighet til å benytte etterutdanningstilbud.

Regjeringen og Stortinget har iverksatt kraftfulle tiltak for å møte krisen. Vi vil understreke hvor viktig det er at det gjøres løpende vurderinger om hvordan myndighetene kan hindre at kriminelle og useriøse aktører utnytter de ulike tiltakene og støtteordningene. Dette er viktig både at hensyn til tiltakenes legitimitet, men ikke minst også fordi tiltakene må bygge opp under å styrke et seriøst arbeidsliv uten sosial dumping.

Mens tiltakene så langt primært har hatt som formål å kompensere for inntekts- og omsetningsfall må tiltakene nå rettes mot å skape ny aktivitet. Fellesforbundet har store forventninger til de næringspolitiske tiltakene som regjeringen vil legge fram i slutten av mai. Tiltakene må gi grunnlag for nødvendig klimaomstilling, som elektrifisering offshore, sørge for at det regulatoriske rammeverk og konsesjonssystem for flytende havvind kommer på plass sammen med pilotparker for både bunnfast og flytende havvind. Forbundet viser her til tidligere innsendte innspill.

Til komiteens arbeid med RNB vil Fellesforbundet løfte fram noen særlig viktige tiltak som må gjennomføres raskt for å sikre aktivitet i industrien framover:

- 1) Olje- og gassindustrien er en av Norges viktigste næringer. Den gir arbeid til 225 000 mennesker, og er en del av grunnmuren til den norske velferdsstaten. Med utgangspunkt i Prop. 113 L forventer vi at Stortinget gjør vedtak som stimulerer til investeringer på norsk sokkel som gir aktivitet i verfts- og leverandørindustrien langs kysten.
- 2) Norges maritime industri står nå overfor sin mest alvorlige utfordring i moderne tid. Det haster med å sikre likviditet og sysselsetting for over 90 000 arbeidstakere i den maritime klyngen. Bevilgningen på 100 millioner til en grønnere skipsfart. er bra, men langt fra nok for å holde hjulene i gang, sikre sysselsetting, og få til nødvendig klimaomstilling. Gryteklare statlige skip må forseres og havneutbedring f.eks. Mo i Rana må i igangsettes nå.
- 3) Vi er fornøyd med at regjeringen i budsjettet avklarer hovedretningen for framtidig beskatning av havbruksnæringen. Med dette utgangspunktet må det finnes gode løsninger som stimulerer havbruksnæringen og kystkommunene til å videreutvikle en forutsigbar og bærekraftig distriktsnæring, til beste for hele nasjonen.
- 4) Karbonfangst og lagring er vårt viktigste klima- og industriltak. Det er nå helt avgjørende at beslutningen tas. Realisering av fullskalaprojektet vil være navet for fremdrift og iverksetting av mange andre klimaprojekter i industrien. Vi setter nå vår lit til at Stortinget sørger for at investeringsbeslutning blir tatt før sommeren.
- 5) Boligtallene for april viser en salgsnedgang på 45 % sammenliknet med april 2019. Ringvirkningene er store ved at hver bolig som ikke bygges gir tap av 3,4 årsverk i verdikjeden. En moderat prognose på bakgrunn av salgstallene tilsier en redusert igangsetting på inntil 10.000 boliger årlig, noe som vil føre til 34 000 færre årsverk. For å opprettholde sysselsettingen og sikre inntak av lærlinger trenger vi derfor tiltak for å sikre at nye boligprosjekter blir igangsatt:
  - Husbanken må få økte rammer på 25 mrd. for å stimulere boligbyggingen. Det vil sikre finansiering av 10.000 boliger for de som vil og fortsatt kan kjøpe ny bolig.
  - Etablere en forsikringsordning for usolgte leiligheter som gjør det tilstrekkelig med 30 % forhåndssalg før igangsetting.

Med vennlig hilsen
Fellesforbundet

Jørn Eggum
(*sign.*)

Dag Odnes
(*sign.*)

Dette brevet er elektronisk godkjent i Fellesforbundet og har derfor ingen signatur.